

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 16).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani, a treia oară 10 bani.

De preste săptămână.

În dieta Ungariei ministrul de finanțe Lukács a prezentat proiectul de buget pe 1904 (venitele și cheltuielile statului).

*

Englezii au avut o ciocnire sângeroasă cu Tibetanii, cari au fost bătuți.

*

Pe câmpul de război: Japonezii au închis de câtră mare Port-Arthurul; au debarcat oaste pe peninsula Liaotung în două locuri, ca să încunjure Port-Arthurul și de câtră uscat. Japonezii apoi înaintează în Mangiuria, ear' Rușii se retrag, neavând destulă oaste adunată la un loc.

Sărbătorile noastre.

Românul din fire e om harnic, om lucrător; îi place munca și foarte arareori trândăvia. Precum îi place să lucreze și să trudească, întocmai îi place a sërba când e de sërbat, numai cât Românul are prea multe sărbători și asta încă-l face de nu poate să înainteze, cum s'ar căde.

Îmi vine în minte fabula:

»Odată un preot român se discuta cu un rabin (preot iudovesc) zicând unul fiecare că nația lui are mai mulți sfinți. Să sfătuiră în urmă, că care își va număra sfinții se tragă atâtea fire de păr din barba contrarului, câți sfinți va zice.

Profetul Elie, zice preotul român trăgând un fir de păr din barba rabinului.

Moise și Aron, continuă rabinul trăgând două fire de păr din barba preotului român.

Îl duru rău pe bietul preot, că implântându-și ambe mâinile în barba rabinului zice: 40 de mii de mucenici s. m. d.*

Cum zic, Românul are atâtea sărbători de mai că nu-l întrece alt popor. Serbează multe zile, fără de-a ști că de ce și pentru ce?

Avem sărbători stătorite de sf. maică biserică, acelea trebuie să le ținem cu sfințenie, cu inimă curată și atunci ne-am făcut datorința față de sf. maică biserică, ca creștini adevărați.

Nu voiu a înșira toate acelea sărbători, pe cari le țin Românii, căci spuind drept, 'mi-ar fi cu neputință, pentru că aproape în toate comunele e altcum. Mă mărginesc deci numai la sărbătorile, ce de present le țin Românii.

Sărbătorile Învierii țin trei zile. A patra zi, adică Mercuria de după Paști ear' e sărbătoare, la care îi zic »Sfredeluțe«, pentru că atunci se stredelesc (se găuresc) urechile la copilele cele mici și atunci li-se pun prima-oară cercei în urechi.

Joi după Paști ear' e sărbătoare femeiască. Nici o femeie nu lucră pe acasă, numai lucru câmpului. Tot asemenea nu lucră nici o Joi din Paști până în Rosale și nici în Joi după Rosale ca să nu bată gheața peste vară.

Armindeni sau prima Maiu încă o sërbează femeile noastre, apoi peste vară câte și mai câte sărbători ca: Mărina mucenița, Foca, Pantilimon, Vêrtolomei etc.

Toate aceste sărbători se numesc sărbători muieresti, că le țin numai muierile, umblând în minciuni și cleвете.

Biserica nu ne demândă să ținem astfel de sărbători.

Preoții nostri nu le vestesc în biserică acestea sărbători, dar' poporul le ține, că așa a învățat dela moștrămoși.

Nu numai zile sërbează poporul, ci chiar și sări din zilele săptămânei. D. e. Marți seara și Vineri seara femeile noastre nu torc, nici cos, că așa sînt învățate de maică-sa; nu fac nici pită în cuptor în zilele aceste.

Iubit popor! oare până-când vei sta în întunerecul în care ești? Oare când ți-se vor deschide și ochii tei să privească că ce fac?

Prin acestea sărbători fără rost rămâi înderēt cu lucrul. Cât ți-ai agonisi în acestea zile pierdute, ai putea să trăiești o iarnă întreagă.

Iubit popor! Pentru-ce nu ascuți numai de învățatura sf. maice biserici, care totdeauna ți-a fost ângerul păzitor și conducător?

Pentru-ce nu lași datinele vechi și rele și pentru-ce nu ascuți de preot și învățator cari nici-când nu ți-a voit rēul?

Iubit popor! A trecut acelea vremuri când poporul iobag își făcea sărbătoare, ca să se scape de lucrul dom-

FOITA.

Mărința lui Pavel

sau

Pedepsirea lăcomiei.

Povestire

de

Iosif Vialou.

(Urmare.)

Ioan Corbului era numai cu soția sa acolo în mijlocul pădurii. Nici un băiat nu aveau, deși ar fi dorit din tot sufletul, ca să aibă și ei un copil, care să-i sprijinească la bătrânețele lor. Pentru aceasta erau une-or foarte posomorți și superați.

Cu toate acestea ei trăiau foarte bine la olaltă și și trebuiau să trăească, căci numai amândoi erau ca niște sihaștri, trăiau acolo în mijlocul pădurii, neinteresându se de nimic din lumea, ce-i încunjura. Prin sat se pogogoreau ei foarte rar, așa câte-odată Duminică, ca să meargă la biserică, să se roage

lui D-zeu. Nici nu cunoșteau în sat mai mult de 10 oameni, cari erau mai de frunte; între cunoscuții lor era și Petru Natulii.

Când mergeau câte-odată prin sat, ei își isprăveau iute ce aveau de isprăvit și neîntrebând de nimenea nimic se rentorceau acasă. Ei nu se interesau de nimenea, prin urmare nici de întâmplările triste, ce s'au fost întâmplat cu familia lui Pavel, ei nu aveau nici o știre cât de slabă, mai ales, că acum ce câteva luni nu fusese nici unul prin sat.

Într'o zi de vară pe vremea secerișului, așa cam pe la ameazi, era Ioan Corbului la vite prin pădurea, ce era dinjos de casa lui. Era o căldură năbușitoare și dogoritoare și umbra răcoroasă a copacilor din pădure ispita omul așa de mult să se culce sub dînsa. Ioan Corbului nu putu să rabde ispita somnului, ce-i pricinuia răcoarea aerului din pădure și se puse la umbra unui arbore rămuros, unde și adormi îndată, rămânend vitele singure.

Dormi una bună, căci știa că vitele n'au unde merge să facă stricăciune, dar' când se trezi, spre cea mai mare mirare a sa vitele

nu erau nicăiri. Se uită bine și îngrijat în dreapta și stînga, dar' nu vèzù nimic. Se duse deci să le caute prin pădure, ca să nu se peardă pe acolo prin desișul acela mare.

Merse Ioan mult prin pădure. Din ce în ce era pădurea mai mare și mai deasă. Să teamea, că nu le va găsi degrab. De-odată se auzi un tropot și privind într'acolo, vèzù, că acolo sînt vitele lui, stau în loc și se tot uitau spre o parte a pădurii.

Ioan merse până lângă vite, și vèzù că vitele ar fi mers și mai departe, dar' erau împedecate de un șanț mare și adînc, ce se estindea de-a curmezișul înaintea lor și peste acela nu puteau trece. Vrù să le întoarcă înderēt și merse până lângă prăpăstiosul părēu, dar' de odată i-se părù, că de undeva, din adîncul părēului se aude ceva gemet nădușit. Nu-și crezù urechilor, de aceea ascultă mai cu băgare de seamă, că cugeta, că numai i se nălucește, fiind și așa cam somnoroș. Din nou auzi un glas plîngător și tînguitor, ca a unui copil pierdut prin pădure. Se cutremură tot, auzind glasul acela

nului seu. Azi fiecare lucră pe a lui seamă, de aceea cu zi și noapte trebuie să lucre, ca să-și poată agonisi celea de trebuincioase pentru sine și pentru dările cele grele, cari ne apasă umerii.

Trezește-te popor român!

Chimu.

Al doilea secretar de stat în ministerul de agricultură. În budgetul Ungariei pe 1904. este provăzut și crearea unui al doilea post de secretar în ministerul de agricultură. Motivul este, că în acest minister s'au sporit mult lucrările față de anul 1884, când s'a făcut acest minister.

Proiectul de budget. Marți, în 10 l. c. ministrul de finance Lukács a prezentat dietei proiectul de budget, adică arătarea despre venitele și cheltuielile statului pe 1904, ținând cu acest prilej o vorbire mai lungă asupra diferitelor poziții din budget.

Venitele statului sunt proiectate cu 1.190,084.621 cor., ear cheltuielile vor fi 1.190,681.945, adică ar rămânea un prisos de 597.324. cor. Cheltuielile obicinuite ale statului sunt mai mari cu 28,682.620. cor., ca în anul trecut; în aceasta sumă sunt cuprinse și cele 2 milioane de coroane, cu cari se va urca lista civilă a Maiestății Sale, adică plata statului pentru cheltuielile curții regești, apoi suma de aproape 7 milioane cor. pentru îmbunătățirea plății diregătorilor dela căile ferate etc. Venitele regulate ale statului sunt cu 34,492.591 cor. mai mari, ca cele din 1903.

De nou osândit. Miercuri în 11 l. c. s'a petratat la juriul din Cluj un nou proces de presă împotriva dlui Vasile E. Moldovan, pentru mai mulți articli publicați în anul trecut în »Foaia Poporului«, cu titlu: »Despre originea noastră«. Procurorul a susținut, că în acești articoli se cuprinde agitație. Dl. Moldovan, care de present e arestat, a fost osândit de nou la 4 luni temniță și 1000 cor., pedeapsă în bani. El a înaintat recurs.

chiar aici în mijlocul pădurii. În desimea pădurii, în locul sălbatic în care se afla prăpăstiosul păreu, din care se auzea glasul ca tânguire a unui suflet pierdut, chiar și omul cel mai umblat prin lume, chiar și omul cel mai inimos s'ar fi spăimântat, dar' apoi singuraticul de Ioan, care nu știa ce e lumea, cum se nu se fi înfricoșat. Cugeta în gândul lui îngrozit și spăimântat, că poate acolo e Ucișă-l-toaca sau o altă arătare nesdravănă. Iși făcea cruce și se ruga lui D-zeu. Voia să meargă acasă cu vitele și se nu caute nimic prin păreu, dar' atunci din nou auzi pătrunzătorul glas din păreu. Se hotărî deci, că ori-ce ar fi să caute. Tot zicând rugăciunile și făcându-și cruce, se pogorî încet și cu frică în păreu. După-ce intră în păreu auzi că plânsul se aude în laturea din jos a părului. Cu frică și tremurând ca o nuia subțire suflată de vânt, pași el tot șovăind pe păreu în jos.

(Va urma).

Sinodul arhidieceșan din Blaj.

În Blaj, cum am vestit, s'a ținut săptămâna aceasta sinod arhidieceșan.

Deja Luni în 9 l. c. după amezai s'a purces la verificarea membrilor, ear' după aceea s'a ținut o conferență confidențială, în care s'a discutat afacerea îmbunătățirii venitelor preoțești. După discuții serioase, conferența a hotărît, că este de lipsă a se cere dela ocărnuire întregirea venitelor preoțimii gr-cat. române din partea statului, întocmai cum au aceasta întregire preoții celorlalte confesii din patrie, afară de romano-catolicii.

În ziua următoare, Marți, s'a deschis sinodul și s'a ținut ședința cea dintâiu. Înainte de deschidere s'a servit sf. liturghie din partea Escel Sale a metropolitului Mihályi, cu mare asistență.

Deschiderea sinodului s'a făcut prin o vorbire măduoasă a Escelenției Sale, după care verificându-se membrii, sinodul s'a constituit, alegându-se 4 notari. S'au ales apoi 4 comisii: administrativă, financiară, școlară și organizatoare. Fiecare comisie a costat din câte 7 membrii. S'a împărțit comisiilor actele, pregătite de consistor pentru sinod, ca să le studieze și să raporteze în ședința următoare.

Cu aceste ședința de Marți s'a încheiat ear' membrii sinodali s'au întrunit la prânz în reședință, ca oaspeți ai Escel. Sale Metropolitului.

Mai amintim, că din ședința s'au trimes două telegrame de omagiu, una Sanctității Sale Papei Piu X. la Roma și alta Maiestății Sale Împăratului și regelui nostru.

Miercuri s'a ținut a doua ședință, în care a raportat comisia administrativă despre congrua, hotărîndu-se a se cere congrua din vistieria statului, ear' comisia de trei a prezentat istoricul ajutorului de stat.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

De vre-o 10 zile încoace Japonzii au câștigat învingeri însemnate, atât pe mare cât și pe uscat. Pe mare au isbutit să închidă eșirea din Port-Arthur, cufundând 9 năi de negoț. După aceasta au început a duce pe malul peninsulei Liaotung trupe, ca să încunjure Port Arthurul și de pe uscat. Astfel va urma bombardarea portului.

De altă parte după luptele dela Ialu, Japonzii înaintează în Mangiuria, ear' Rușii se retrag. Ei au părăsit Niucivangul și Fongvanceng, cari au fost ocupate de Japonzii. Rușii se adună la Liaoiang, unde se așteaptă acum o luptă mare.

Afară de aceste, eată încă unele știri:

S. Petersburg, 11 Maiu c.

S'a aflat, că un necunoscut a voit să facă în Kronstadt (lângă S. Petersburg) o explozie și să arunce în aer fortăreața, cu toate materiile explosive. Să zice, că necunoscutul ar fi un agent japonez, ceea-ce însă nu se adeverește.

Londra, 11 Maiu c.

Din Tokio se vestește, că guvernatorul Alexeiev a dat ordin, ca toți Chinezii să părăsească orașul Mukden. Generalul de Tătari Ciogci însă nu voiește să se supui acestui ordin.

Tokio, 11 Maiu c.

După arătarea japoneză oficioasă, în luptele dela Ialu au căzut din oastea japoneză 5 oficeri și 180 de soldați, au fost răniți 25 oficeri și 686 de soldați.

Berlin, 11 Maiu c.

Cincizeci de mii Japonzii, bine organizați, înaintează în marș grabnic spre cartierul general al armatelor rusești.

În Tokio domnește însuflețire de nedescris.

Londra, 12 Maiu c.

»Daily News« află dela corespondentul special de pe câmpul războiului, că grosul trupelor japoneze, menite să ocupe Port-Arthur, au debarcat la o distanță numai de 30 chlm. de Port Arthur.

Căderea acestui port în mâinile japonezilor, e așteptată în tot minutul.

Din România.

Monument împ. Traian.

Cum am scris mai demult, în Brăila se va ridica un monument împăratului Traian. Comitetul pentru ridicarea monumentului, a chemat din Italia pe sculptorul român T. D. Pavelescu și l'a însărcinat cu executarea monumentului. Monumentul va fi de bronz și va avea o înălțime de 7 metri.

Monument lui Ștefan cel mare.

Cu prilejul aniversării a 400 de ani dela moartea marelui voevod Ștefan-cel-Mare, cetățenii din județul (comitatul) Putna au luat hotărîrea de a ridica un monument Voevodului român la Vrancea, în amintirea bătrânei numită Vrâncioaia, care după-cum ne spune legenda, a adăpostit pe Ștefan cel-Mare după o bătălie, în care fusese învins. Drept recunoștință, Voevodul ar fi dăruit bătrânei și fiilor ei, după aceasta întemplantare, munții cari poartă numele Vrancei, după numele bătrânei. Monumentul se va ridica prin subscripțiune publică și cu ajutorul administrației județului.

Serbarea »Unirea«.

Serbarea asociațiunii culturale »Unirea«, a Românilor din Draos, domiciliați în București. — Departe de țeara mamă, de unde 'i-a alungat greul traiului din zi în zi tot mai pronunțat, — unii Români transilvăneni, trecând granița și așezându-se pe pământul liberei și frumoasei Români, după ce s'au căpătuit, nu-și uită nici de cei »de-acasă«, și în dorul ferbinte de a fi una cu ei, în apărarea intereselor naționale, se grupează în societăți, se cultivă unii pe alții sub direcțiunea și la sfatul celor mai pricepuți, se fac apostolii chestiunii noastre, — fiecare în cercul cunoștințelor sale — strîng ban de ban — și-și țin de datorie sfântă de-a da și a folosi o parte din acești bani, când trebuința cere, pentru cauzele românești.

Nu toți Români dela noi, aflători în România, sunt grupați în astfel de societăți culturale și filantropice, dar' ar fi de dorit să nu lipsească nici unul din cei-ce pot și sunt cu stare. Nu 'i de ajuns numai ideea. Pentru realizarea ei se cere și un sacrificiu. Si câți dintre »ai noștri« nu ar plăti o cotizațiune de 50 bani pe lună, când aici munca e răsplătită binișor, și când atât de multe sunt golurile de umplut în »țeara-mamă«. Sunt numeroase societățile de felul acesta, și pentru ele trebuie să avem o considerație și iubire deosebită, cu atât mai mult, că ele sunt întemeiate în majoritatea casurilor, de oameni simpli în cultura minții, dar' bogați în sentimente patriotice și foarte entuziasmați pentru românism. Despre una din aceste societăți voesc să fac amintire, de data aceasta. E asociațiunea »Unirea«, a fraților Drăoșeni, domiciliați în capitala României, asociațiune, care prin hărnicia și vrednicia comitetului ei, cum și a membrilor ce o compun, — a ajuns astăzi să aibă un loc de frunte între celelalte societăți, de acelaș caracter și cu acelaș scop. Ajutorarea bisericeii, a școalei și a elevilor din sus amintita comună, — elevi lipsiți de mijloacele de învățatură, — înființarea unei biblioteci populare, cu un cuvânt promovarea culturii și ajutorarea membrilor societății în cas de boală și de moarte, eată scopul »Unirea«.

Cotizațiunile lunare și aranjarea câtorva serbări anuale, au dat societății un capital de 7000 (șapte mii) lei, pe lângă toate ajutoarele votate conform scopului urmat. Serbarea, pe care a ținut-o »Unirea« în seara de Sf.

George, în splendida sală a Teatrului-Eforiei din București, pe lângă încasarea bună din plasarea biletelor, i-a ridicat prestigiul și prin ordinea ce domnește de obicei în executarea programului, mulțumită disciplinei și conducerii înțelepte a comitetului. La această serbare au luat parte o numeroasă inteligență ardeleană și familii distinse din București, admirând frumoasele costume și jocuri țărănești și amuzându-se foarte bine până-n zorii zilei. Amintesc pe d-nii: prof. Ionaș din Blaj, prof. Brnzeu, Dr. Vasile Hâncu, medic, Dr. Sept. B. Murășan, avocat, M. Chirițescu, P. Marinescu, judecători și reprezentanții mai multor ziare din Capitală, cu familiile; președintele societății dl. Albu cu întregul comitet, compus din d-nii S. Radu, Petre Bucur, Ioșit, Goița, Hilmu, G. Radu și T. Bucur, au desfășurat o mare activitate pentru reușita serbării. Laudă lor!

3/16 Maiu.

Măne, Luni, în 3/16 Maiu c. se împlinesc 56 de ani, de când pe Câmpul de lângă Blaj, numită de atunci »Câmpia libertății« s'au întrunit la 1848 moșii și părinții noștri, în număr de 40 mii, din toate părțile Ardealului, sub conducerea arhierilor și altor fruntași cu nume mare. S'au întrunit, ca să se sfătuiască asupra sorții lor și să ceară egalitate de drepturi, după-cum pretindea timpul și stările de atunci. Ei au adus hotăriri frumoase și patriotice și cu toate că au fost atât de mulți adunați, s'au purtat liniștiți, fără să facă tulburări, arătând prin aceasta, că Românul e om de bună rânduială și își iubește patria.

Ziua de 3/15 Maiu este de mare însemnătate istorică în trecutul nostru, o zi, asemenea căreia abia este câte una în un veac, după-cum o cântă poetul astfel:

„Câmpul libertății“.

Un svon din sat în sat străbate
Și dă norodului curaj,
El pleacă-n valuri tulburate
Și se îndreaptă către Blaj

Sunt preoți și mireni, cu toții
Minați de acelaș ideal —
In fruntea tuturoră Moșii,
Mândria mândrului Ardeall

Ei simt că 'ntăia oară-i leagă
Un dor adânc de neam întreg —
Aleargă toți să-l înțeleagă,
Și cât de bine se 'nțeleg!...

Căci bat cinci-zeci de mii de piepturi,
Și'n ele inimi românești
Cari strigă: Libertate! Drepturi
Pe plaiurile strămoșești!

Povestea vremii ne învață
Că ori-ce rană are leac —
Dar' o 'ntemplare așa măreață —
Sbucnește-odată la un veac!

St. O. Iosif.

DIN LUME.

Englezii în Tibet.

O trupă a expediției engleze în Tibet a dat la strimtoarea Kharo de o oaste tibetană de 1500 de oameni, cari ațineau calea Englezilor. S'a iscat o luptă sângeroasă, care s'a sfârșit cu învingerea Englezilor. Tibetanii au fugit, perzând la 200 de oameni. Perderile Englezilor sunt 25 morți și răniți, între cari și un căpitan.

Nemții în Africa.

Foaia »Localanzeiger« din Berlin e informată din Africa, că fiind numit de comandant al trupelor nemțești din Africa-de-mezăzi-apus, unde e răscăla Herrerilor, ge-

neralul Trota, guvernatorul Leutwein se va întoarce în Germania prin Iulie c. Plecarea lui Leutwein însă înseamnă un pericol pentru Nemți, de oare-ce probabil se vor răscăla și sămintiile credincioase, cari sânt armate foarte bine.

Știri mărunte

O trupă mare din oastea Olandezilor de pe insula Sumatra, (spre meazăzi dela Asia) condusă de Van Dalen, a străbătut în ținutul Gaiu, unde până acum n'au umblat Europeni. Olandezii au ocupat locul întărit Kompong, ear' după aceasta li-s'a supus întreg ținutul.

Celor cinci oficeri de gendarmi austro-ungari mergeți în Macedonia, li-s'a designat la fiecare locul de ședere în viațutul Cosovo. Din unele părți se vestește ivirea de bande nouă bulgare.

Știre ultimă.

La încheierea foaiei aflăm, că comitetul »Asociațiunii« a hotărât, că adunarea generală din vara aceasta se se țină în Timișoara. Terminul se va hotărî mai târziu, în înțelegere cu fruntașii români din Timișoara.

In amintirea lui Barițiu.

Săptămâna trecută Vineri, s'a săvârșit în Sibiiu, cum am amintit în nrul trecut, sfințirea crucei dela mormântul marelui nostru bărbat George Bariț, ridicată de ficele și nepoții și nepoatele recunoscătoare. Cu acest prilej s'a slujit un părăstas pentru odichna sufletului răposatului, apoi a urmat sfințirea crucei, săvârșită de protopopol gr-cat. Nic. Togan, împreună cu preoții Arseniu Bunea, secr. fond. grăn. și Dionisiu Decei, paroch în Orlat Cântările le-a cântat parte corul bisericei gr-cat. alcătuit din școlari dela gimnasiu, parte corul seminarului archidieceșan.

La serbare a fost de față afară de familie, un public numeros și distins din Sibiiu și din împrejurime, în frunte cu Escel. Sa metropolitul Mețianu, reprezentanți ai »Asociațiunii«, a școalelor, preoți, tinerime, doamne și domnișoare etc. Academia română, al cărei preșident a fost Bariț, a fost reprezentată prin Grigorie G. Tocilescu (București) și Dr. At. Marinescu (Sibiiu).

După sfințirea monumentului a ținut o frumoasă vorbire dl. Marienescu, în numele Academiei, arătând cine a fost Bariț și cum a lucrat el pentru popor, apoi a vorbit tot frumos dl. prof. Tocilescu.

Vorbirile au făcut o adâncă impresie asupra publicului, ce era de față. Pe la 12 ciasuri s'a sfârșit ceremonia, care a fost frumoasă și impunătoare. Monumentul e de granit și are inscripția: »Lui George Barițiu 1812—1893. In semn de pietate, ficele, nepoții și nepoatele.«

De încheiere amintim, că Academia a depus pe mormânt o frumoasă cunună de lauri, cu petea albă și cu inscripția: »Academia, română — Nemuritorului George Barițiu«. Asemenea și »Asociațiunea«, tot cunună de laur de același mărime cu petea neagră și cu inscripția: »Asociațiunea — binemeritului president George Barițiu.«

Serate de-ale meseriașilor români.

A 4-a ședință literară a »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, ținută Joi în 28 Aprilie n. c., a fost loc de întâlnire pentru 117 persoane din toate straturile societății noastre. În cuvântul de deschidere al acestei ședințe, presidentul Reuniunii dl. Vic. Tordășianu, arătând cum meseriașii noștri de pretutindenea se organizează în societăți, cari fiind în plină activitate, atrag tot mai mult atențiunea oamenilor de bine asupra rolului important, ce clasa noastră de mijloc îl are pentru întreg neamul românesc. Ca lucru mai recent, ne pune în vedere, că cauza meseriașului nostru a fost viu și cu mult interes tractată în sinodul archidieceșan, ce s'a ținut zilele trecute în Sibiiu. În sinod

luându-se act despre stipețiile și ajutoarele, în sumă de aproape 10.000 cor., votate pe anul acesta din fundațiunea fericitului »Andronic«, elevilor, calfelor și măestrilor din diferite părți ale Transilvaniei, espresiune s'a dat dorinței, ca consistorul archidieceșan să-și ia și el de problemă aflarea căilor și mijloacelor neapărate la consolidarea și înflorirea statului meseriașului nostru. În această chestiune de mare însemnătate s'a vizat la chie-marea preotului și învățătorului nostru dela sate, care fiind în mereu contact cu poporul, să-l lumineze asupra foloaselor, ce le aduc meseriile și să-l îndemne la îmbrățișarea lor. Apel s'a făcut la catecheții noștri din diferitele centre cu școale medii, ca la predarea religiunii să aibă în vedere și pe numeroșii elevi meseriași, și unde se găsesc măestri și sodali în număr mai însemnat, să nu-i lipsească nici pe acestia de binefacerile învățăturilor religioase și morale. Ca lucru de capitală importanță mult s'a insistat asupra necesității de-a se înființa în Sibiiu o școală industrială profesională pentru învățării meseriași români. În această privință experiențele făcute de presidentul Reuniunii și espuse și în sinod, că chiar și astăzi se găsesc calfe fără cunoștință de carte și scrisoare (analfabeți) și încă astfel de sodali, cari și-au făcut anii de ucenicie aici în Sibiiu, unde au cercetat și școala profesională-industrială de învățării, a produs adâncă impresie. După părerea multora dispozițiunile testamentare ale fericitului »Andronic« ar permite înființarea unei atari școale și acest-obiect, inițiat în sinodul anului trecut de însuși presidentul Reuniunii, se numără între afacerile ce preocupă consistorul.

În cele din urmă nenominează pe numeroșii oaspeți, cari au cercetat din prilejul serbătorilor Sf. Paști și al sinodului, localitățile Reuniunii noastre, și între aceștia remarcă visita făcută de presidentul Reuniunii surori din Alba-Iulia, a vrednicului protopresbiter Ioan Teculescu de-acolo, care luând informațiune despre toate afacerile, ce se îndeplinesc în sinul Reuniunii, hotărîre tare a luat a introduce multe din ele și între membrii Reuniunii din Alba Iulia.

Protocoalele ședințelor administrative, cetite de notarul I. Apolzan, ne-au reoglândat activitatea laudabilă, ce o desvoaltă Reuniunile noastre de meseriași din Blaj de sub înțeleapta conducere a profesorului Precup, din Sebeșul-săsesc, din Bistrița etc. Tot din acestea aflam despre frumoasele contribuiri, ce se fac din partea a numeroși binefăcători diferitelor fonduri ale Reuniunii, creditoare a fondului de 20 bani, merit pentru acuirarea unei case cu hală de vânzare.

Intrarea în programul ședinței a făcut-o dl. Laurențiu Boldor, sodal mășar, cu partea a II-a din poezia »Gru-Sânger« de Vasile Alexandri (la ședința trecută dl. Boldor declamase partea primă »Codru fără vieță«), pe care ne-a recitat-o cu mult și viu sentiment; eleva învățătorului Candid Popa, mica școlăriță Elisaveta Nicola a fost nu se poate mai drăguță în poezia »Străina« de Iulian Grozescu; noul membru al Reuniunii, dl. Ioan Caliani, sodal pantofar, și a făcut intrarea în șirul debutanților cu anecdota »Țiganul și sēcurea«, pe care ne-a redat-o destul de bine; ariile frumos cântate dela inimă și cu inimă de dl. Ioan Stanciu, măestru zugrav de case, cum și cele de violină, executate de dl. Vasilichi, au fost viu aplaudate. Vice-presidentul Reuniunii, dl. George Poponea, culeg. de litere, a ținut să fie folositor numeroaselor dame prezente la ședință, cu cetirea părții prime din trac-

tatul instructiv »Femeia virtuoașă« sau cele 3 epoce ale femeii de Toma Sergiescu. Cetit acest tractat cu multă pricepere și cu accentul potrivit, el a fost ascultat cu încordată atențiune de numărul auditor. Zelosul sodal cismar Filimon Delorean, a plăcut ca în totdeauna cu anecdotele populare »Ovreul lovit« și »Pocăința bețivului«. Poesia »Plugul blăstemat« de V. Alexandri, predată frumos și cu pricepere de mititica Anița Prașca, ne-a încântat și ne-a produs din nou convingerea, că această mititică filomelă, carea e și bună cântăreață, are să se numere cu timpul între cele mai bune dramatice ale noastre. Cu mai multe compoziții pentru violină și pian s'au produs d-nii D. și M.

La sfârșitul ședinței, ca întotdeauna, s'au sortat și împărțit între cei prezenți 20 esemplare de folositoare cărți.

Am ținut să raportez obștei noastre și despre această nouă ispravă a harnicei Reuniuni din Sibiiu, în convingerea, că fapăturile vrednice ale ei vor fi apreciate și urmate și de celelalte Reuniuni surori din patrie.

„Ciocârlița“.

Producțiune în Lăscud.

— Maiu c.

Lăscudul e comună curat românească în com. Târnava-mică, aproape de Dicio Sânt-Martin și are în fruntea sa un bun și venerabil părinte pe dl Iosif Socol, apoi mai are un inv. harnic cu numele Valeriu Platon și un notar vrednic, Moise Birtolon, cu tragere de inimă față de popor, care îl sfătuiește la multe lucruri bune, le premerge cu toate cu exemplu viu, arătându-le o economie rațională, îi îndeamnă a sădi pomi și alte lucruri frumoase, pe lângă că e un om înțelept în ocîrmuirea afacerilor sale notariale.

În aceasta comună s'a dat la 11 Aprilie c. o producție declamatorică-teatrală împreună cu cântări, condusă de învățătorul local. După ce cei de față au fost salutați de cătră parochul Iosif Socol, a luat cuvântul dl Valeriu Platon și a ținut o vorbire foarte potrivită și la loc pentru popor. Vorbirea, care a avut de motto cuvintele: »Românul de nu învață, din lume e pierdut, ca moșul o vieață a duce a trecut« a ținut locul unei disertații și a arătat relele de cari suferă poporul și cum s'ar putea delătura aceste rele.

Vorbirea așa a fost întocmită, ca să fie în deplină congruență cu programul și să arunce o lumină nu numai asupra stărilor actuale din popor, ci și asupra singuraticelor puncted în program.

Programul lung, constă din 22 de puncte, a fost ascultat cu atențiune din partea poporului. Eu aci mă voiu mărgini a arăta cele mai de frunte. A fost și a plăcut mult dialogul: »Despre superstiție« Era interesant să vezi cum trei băieți se prind la vorbă, doi cari cercetau școala regulat și pricipoși de învățatură, ear' al treilea nici habar n'avea de școală, de asta una nu-l durea capul, ba în vorbire susținea că școala e numai o pierdere de vreme, și mai bine paște vițeei sau oile în timpul aeala. În urmă după o con-vorbire despre superstiții, și după convingere împrumutată, fac cei doi din-

tăiu, din al treilea ștregar, cel mai diligent școlar; era zic interesant să vezi cum înșiși băieții au scos la iveală însemnătatea și foloasele școlii. A urmat între altele apoi un punct moralizator și instructiv: »Lenea, beția și luxul« dialog, foarte potrivit și la loc, în care se combat cele trei păcate capitale. Cei mai mici au ajuns să dea morală celor mai mari, celor mai bătrâni, și fiind bine ilustrat dialogul cu exemple și fapte, părinții o primeau, căci o auzeau dela copii lor.

Între puncte au fost și două piese teatrale foarte bine alese, mai ales a doua: »Țeranii noștri«. Am văzut cum un Jidov necăjit ca vai de capul lui, sdrenșos, se roagă în genunchi de un țeran să-i dea în arândă o căsăluie pentru a deschide o prăvălie și de sine înțeles și o cărcimă. Și cum e Românul bun să învoiește. Vremea trece, lucrul se schimbă, Jidovul cu înșelăciune, cu rachiul scoate din minți pe omul nostru și ajunge stăpânul căsăii, ear' pe Român îl dă afară din casă cu copii și soție, în mijlocul iernii. Foarte bun exemplu, mai ales că e real și bună lecție pentru popor. Te durea inima să vezi cât de nepăsător și flegmatic a rămas Jidovul față de rugămintele în genunchi ale micilor copii flămânzi și a soției omului nostru. S'a mai predat »Puterea dragostii«, »Otravă de hăr-ciogi« dialog, »Numai una« poesie și câteva anecdote cari toate au fost plătute. Au mai fost în program și 4 puncte cor mixt pe 3 voci. E adevărat că poporul din părțile aceste în privința corului stă mult îndărăt celui din Bănat, totuși a succes destul de bine. Producția s'a finit cu un frumos și interesant joc românesc, »roata«, jucat în curtea școlii de cei adulți. Impresia ce ea a făcut asupra celor prezenți e de nedescris, căci a fost un ce cu totul nou și ne mai auzit în aceasta comună și în aceste părți. Toți s'au depărtat încântați, veseli și mândri că au un așa învățător, zicând că așa s'erbătoare nu știu să fi avut. Laudă merită aranjatorul și conducătorul producției Valeriu Platon, care prin aceasta și-a asigurat alipirea și iubirea nu numai o copiilor ci și a poporenilor sei. Alipirea și interesul față de școală a crescut foarte mult, numai acum s'a dat poporului prilej să vadă foloasele școlii și că ce poate să facă un învățător harnic. Un astfel de lucru e vrednic de imitat, și-l recomand cu deosebire atențiunii învățătorilor români, ca un mijloc foarte potrivit pentru a atrage copii la școală și a arăta poporului, în parte cel puțin, foloasele școlii și a-i procura zile de s'erbătoare după exemplul de mai sus. Din suma de bani adunată cu aceea ocaziune s'a pus basă la o bibliotecă populară.

Unul din cei de față.

Din Șeica-mare.

— Maiu c.

Îmi iau îndrăzneala a vă face cunoscut unele lucruri de mare însemnătate pentru noi, cari de present se petrec în comuna noastră Șeica-mare; și pe cari vă rog a le publica în mult prețitul d-voastră ziar »Foaia Pop.«,

ca astfel on. public cetitor să-și poată face o idee clară despre starea lucrurilor de aici.

E vorba despre boala aceea blăstemată, despre ura aceea neîmpăcată a confesionalismului.

Și de unde vine aceasta?

Ca să fiu scurt și la înțeles, voi enara numai cele petrecute în acesti vre-o câțiva ani trecuți, adică de când cu rezidirea școlii române din loc, care astăzi ne poate face fală atât nouă cât și fraților noștri gr.-cat.

S'a edificat școala. Părtași am fost cu toții atât în lucrul cu mâinile, cu carul, cât și cu banii repartisați în clase pe ambele confesiuni. S'a încassat dela dl medic N. Racoța suma de 100 fl., ca astfel dînsul să fie scutit de zilele de lucru, pe care dator era să le facă ori-și-care. Am plătit prin repartisare (fără deosebire de confesiune) pe învățătorul și s'au satorit între martori, că sala cea mică de învățământ împreună cu o chiliuță pentru învățător să fie proprietatea celor gr.-or. pentru-că atât sala cât și chilia s'a rezidit pe zidurile școlii celei vechi, ridicându-se mai în sus cu vre-o câteva cărămizi și legându-se de sala cea mare zidită din nou, care s'a venit fraților gr.-cat.

Au trecut de atunci vre-o câțiva ani. S'au dat petreceri, al căror venit curat a fost destinat pentru formarea unei biblioteci populare (fără deosebire de confesiune), ear' rezultatul acela a fost 70—80 fl din cari s'au cumpărat cărți, însă spre marea noastră mirare ne pomenim, că fiecare carte poartă apăsată stampila »Biblioteca populară gr.-cat. din Șeica-mare«. Dacă am întrebat, că de unde vine titlul aceasta, ni-s'a răspuns: »La petreceri diletanții mai toți au fost gr.-cat., așa că și bibliotecă trebuie să poarte numele confesiunii din a cărei sudori s'a format«. Acesta este un mare neadevăr (ca să nu zic minciună), de oare-ce la prima producție teatrală cea mai mare parte a fost gr.-or., ear' la celelalte sarcina cea mai grea au purtat-o tot aceia și astfel a trebuit ca și noi să ne împărțăm din sudorea muncii noastre barem cătuși de puțin. Însă am tăcut, am lăsat cum au vrut ei.

Se apropie examenul pe anul școlar 1902/3. Învățătorul ambelor confesiuni, Ioan Vintilă, rugă pe dl director școlar, parochul gr.-cat., să binevoiască a încunoștința oficiul parochial gr.-or. despre ziua în care se va ținea examenul, ca apoi aceasta să se publice în biserică poporenilor. Dl director a răspuns însă cu un ton flegmatic: »n'am cerneală de stricat pentru ai noi, căci și așa ei sînt numai del de după use«. Noi însă n'am zis nimic, dar' ne-am însemnat bine pe răbojul inimei, ca oare-când să le putem spune fraților gr.-cat. că nu așa se tractează fraternitatea. În ziua examenului mai nici un poporean gr.-or. n'a luat parte, de oare-ce n'au fost încunoștințați de nimeni și apoi mai e și un proverb, care zice că »nepoftitul n'are scaun«.

(Va urma).

PARTEA ECONOMICĂ.

Alegerea ouălor pentru clocit.

Dacă băgăm bine de seamă la dezvoltarea lucrurilor din natură, vedem că fiecare lucru se produce și crește mai sigur într'un anumit anumtimp al anului, ca într'altul. Astfel vedem, că primăvara de pildă a lăsat-o Dumnezeu, ca pe cel mai acomodat anumtimp pentru a da reinviere și vieță nu numai animalelor, ci chiar și plantelor de pe pământ.

Primăvara e deci cel mai acomodat anumtimp și pentru alegerea ouălor de clocit. Zic anume pentru alegere, de oare-ce până acum, unele din econoamele noastre nu 'și-au prea spart capul cu alegerea ouălor puse sub cloci, ci s'au uitat să fie ceva mai proaspete, ca cele de mâncare bună-oară.

Astăzi însă, când au început a se introduce până și așa numitele clocitoare mestesugite, în cari adică se pot cloci puii din ouă și fără de cloci; când nu numai ouăle, dar chiar și puii au ajuns o marfă atât de căutată și de preț totodată: trebuie să se gândească fiecare econoamă la o producțiune tot mai mare de ouă și de pui, ca până acum.

Alegerea ouălor de clocit pentru econoame, este de aceeași însemnătate, ca și alegerea grăunțelor bune de sēmēntă pentru economi. Dacă acestia nu pot produce din niște gozuri de sēmēnte rele și mērunte, niște holde aavea frumoase, tot astfel nu vor putea produce pui frumoși și mai apoi găini bune și ouătoare, nici econoamele acelea, cari pun sub cloci ori-și-ce tel de ouă, une-ori chiar și de căpētat.

Deși cu privire la alegerea ouălor pentru clocit s'au mai făcut și până acum fel și fel de încercări; deși unele din econoamele noastre susțin, că pot să știe chiar de mai înainte, că ce va ieși din fiecare ou pus sub cloacă, după forma aceluia mai ascuțită sau mai turtită, zicând de pildă, că din cele ascuțite la vîrf se produc cocoși, ear' din cele mai turtite găini: totuși până astăzi

încă nu s'a putut constata cu siguritate, privind oul numai la lumina soarelui, că ce are să se producă din el.

În ou este ascunsă o vieță de animal, care din embrionul (plodul), ce se află în mijlocul aceluia, numai prin căldură se poate desvolta micul animal, întocmai precum razele binefăcătoare ale soarelui încălzesc grăunțele sēmēnate în pământ, din embrionul cărora apoi se poate desvolta viitoarea plantă. Căldura numită dă adică imboldul de lipsă, ca să se poată produce din ou: cocoș sau găină.

S'a constatat prin un lung șir de observări și încercări, că găina poate să ouă și fără de-a fi împărechiată cu cocoș. Ouăle acestea se pot păstra apoi de regulă timp mai îndelungat, ca cele provenite dela găini cu cocoș, de oare-ce acelea nu conțin embrionul, care mai întâiu începe stricarea oului. Astel de ouă neimpărechiate nu sînt bune pentru clocit, fiindcă n'au embrion în ele.

Ouăle alese pentru clocit, trebuie să provină deci dela găini cu cocoș. Cocoșii mai tineri ca de un an, nu trebuie lăsați, ca să împărecheze găinile, tot așa și cei mai bătrâni ca de patru ani.

În unele economii mai mari de găini, cocoșii se schimbă, ca împărechierea să poată reuși mai bine. Astfel un cocoș sau doi, după-cum de mare e adică și numărul găinilor, se lasă ziua în curte cu găinile, ear' în ziua următoare se țin închiși și se slobod ceialalți doi, cari au fost închiși în ziua de mai înainte. Aceasta se face mai cu seamă în astfel de economii, unde se cultivă și cresc soiuri mai alese și mai scumpe de găini, cum e bună-oară soiul orpington.

Nu numai găinile, dar' chiar și ouăle din soiul numit sînt foarte scumpe. Astfel ouăle orpington se vînd cu câte o coroană-două exemplarul. La cumpărarea unor astfel de ouă apoi, omul trebuie să fie cu multă băgare de seamă, căci la din contră ușor se poate înșela.

Ouăle destinate pentru clocit trebuie alese totdeauna din cele mai frumoase și mai mari. Acelea trebuie pă-

strate apoi până-când se pun sub cloacă la un loc svēntat, cu o temperatură potrivită, adică nici prea rece, dar' nici prea caldă.

Unele econoame susțin, că ouăle trebuie păstrate cu vîrf în jos, altele susțin din contră, că se păstrează mai bine cu vîrf în sus. Dacă însă ne uităm cum stau ouăle în cuib, apoi cum 'și-le așează și cloca când le clocește, vedem, că acelea nu stau nici cu vîrf în sus, dar' nici cu vîrf în jos, ci în latul. De aceea și noi trebuie să alegem modrul acssta de păstrare, ca fiind cel mai bun.

După-ce avem odată destule ouă bine alese pentru clocit, ne îngrijim și de o cloacă bună, ca să le clocească. Zic anume de o cloacă bună, pentru-că acelea, pe cari le punem cu sila și cari apoi se scoală pe fiecare zi de câte-ori, numai cât ne strică ouăle.

Cel mai potrivit loc pentru clocitul găinilor este cuibul, în care acelea au îndatinat să ouă. Acela e locul cel mai potrivit, după-cum o vedem aceasta la toate paserile. La sate, unde găinile își mai pot face și anumite cuiburi ascunse prin paie sau prin șoprurile cu fēn, se întēplă foarte adeseori, că numai ce vedem ieșind cloca cu puii micuți din cuibul ei. În cuibul, în care a ouat găina și mai înainte, clocește ea de regulă mai bine, ca în acela, care 'i-se pregătește numai pe timpul clocitului. Cele mai bune găini de clocit sînt acelea, cari au trecut de doi ani.

Ouăle, pe cari le punem sub cloacă, nu trebuie să fie mai stătute ca de două săptămāni. Sub o cloacă trebuie puse numai atâtea ouă, pe câte adică aceea le poate și impresura cu trupul sēu. Astfel mai mult ca 15 ouă, nu e cu scop ca să punem sub o cloacă, fie aceea cât de mare.

O scădere mare observăm adeseori la unele din econoamele noastre și anume: că pun mai multe ouă sub cloacă, ca câte aceea e în stare ca să le clocească. Urmarea acelei scăderi este, că cum cloca le tot întoarce pe timpul clocitului, se mai sparge câte unul, care apoi umple și pe cele ne-

VESELIA.

— Foia glumeată a 'Foi Poporului'. —

Nihilistul.

Sînt la noi mulți socialiști — perdevara, cărora le-ar plăcea să trăiască pe ușor, fără muncă și osteneală, dar nihilist e numai unul. Acesta a fost descoperit, sau mai bine zis, s'a mărturisit el pe sine de nihilist înfiorător la tribunalul din Budapesta mai săptămānile trecute.

S'a întēplat adică, că într'o Duminică seara dl Hanga — căci așa este numele nihilistului — a tras o palmă cât o claic la un polițist, în cărcima numită: 'La 7 stelnițe'.

Lucrul s'a întēplat așa, că dl Hanga a început a face gălgie în cărcimă, a sparge sticle, a răsturna mese, ei, cu un cuvēt cum trebuie să facă un nihilist dela roată, — ear' pe birtar 'l-a amenințat, că li aruncă în aer cu dinamită putica. Birtarul, care nu avea

poftă să sboare în vēzduch, a chemat un polițist. Acesta a cercat să imblânzească cu vorbă bună pe dl Hanga, dar' el 'i-a zis:

— Știi ce, țineți pupăza și nu te amesteca unde n'ai treabă!

De aci s'a născut un aspru schimb de vorbe între dl Hanga și polițist, și sfirșitul a fost, că cel dintāiu a lipit o șcleafată pe cinstita față a celui din urmă, încāt s'au spāriat până și stelnițele din cărcima 'La 7 stelnițe' și toată noaptea nu s'au mai arētat.

Pentru aceasta faptă vitejească a ajuns dl Hanga înainte judecāții.

Presidentul.: Drept e dle Hanga, că dta ai pālmut pe polițist?

Hanga.: Așa de drept, cum este un D zeu în cer.

Pres.: Așa dar' te simți vinovat?

H.: Deplin vinovat. Știu eu, că nu e certat să facă omul astfel de lucruri.

Pres.: Apoi atunci pentru-ce 'l-ai făcut?

H.: Pentru poziția ce am luat-o.

Pres.: Ce poziție?

H.: O poziție greșită. 'Mi am și propus atunci, că n'am să iau mai mult poziție, nici adevērată, nici greșită.

Pres.: Nu te înțeleg.

H.: Indată mă veți înțelege, mă rog. Noi mergem în fiecare Duminică seara la cărcima 'La 7 stelnițe'. E drept, că acolo sînt multe stelnițe, apoi birtașul e obrasnic, vinul rēu, dar' omul să dedă cu vremea cu toate și le sulere toate. Numai una n'am putut-o suferi nici-odată, anume lāndāroșia lui Kurta; să umflă mă rog în pene, de te bagă în boală...

Pres.: Cum, ce a făcut Kurta?

H.: Ce a făcut? N'a făcut nimica. E cu mult mai leneș, decāt să facă ceva. De cățiva ani nu lucră nimic, nu-și vede de nici o treabă. Numai torāie din gură. Să dă de socialist și vrea să fericească lumea întreagă, ear' copșii li mor de foame, trāesc bieții, cu răbdări prājite...

Pres.: Bine, bine, dar' aceasta n'are a face cu palma.

sparte cu albușul și gălbinașul oului spart, așa că prin spargerea nunită, se împedecă chiar și clocitul regulat al acelor.

În decursul clocitului cloca trebuie nutrită și adăpostită măcar la două zile odată. Pe lângă nutrit și adăpat, ea ar mai trebui lăsată din când în când și ca să se scalde în țerină. Acest scaldat este de neapărată trebuință, de oare-ce din căldura cea mare a ouălor și a cuibului se umple de insecte, de cari apoi numai prin scaldat se poate curăți.

O cloacă se clocească ouăle puse sub ea, câte 21 de zile, până-ce es puii din ele. Unii pui es din ouă și în a 19-a sau a 20-a zi. Acestia de regulă sînt cei mai buni și mai cu putere. Puii eșiți din ouă după 21 zile, ar trebui nimiciți, de oare-ce aceia rămân de regulă slăbuți atît ca pui, cît și mai tîrziu ca găini.

Până-cînd ese puilul din ou, se nutrește cu gălbinașul și albușul aceleuia. Puilul stă în ou cu capul sub aripa dreaptă. Virful ciocului aceleuia la început e foarte ascuțit. Cu ajutorul acelu virf îndeasă apoi în coaja oului și o face de plesnește, ca să poată eși afară.

Acestea sînt cîteva din regulile cele mai însemnate pentru alegerea ouălor de clocit; reguli, pe cari ar trebui să le știe de rost fiecare eco-noamă, care se ocupă cu creșterea puilor și cu ținerea găinilor.

Ioan Georgescu.

LUCERNA.

(Medicago-Sativa).
(Urmare și fine).

Lucrări de întreținere. În fiecare primăvară, este de trebuință a se grăpa lucerna cu o grapă de livezi; prin grăpare rupem muschiul care se face pe livede și care este periculos lucernii, împrăștiem mușuroaiele de cărtițe, pămîntul se mai afînează și rădăcinile de lucernă se sgârie și se spintecă și cu cît vor fi mai sgâriate și mai spintecate, cu atît mai mult lucerna va înfrăți și odrăslî. Pietrile și gliile aflate prin lucernă, trebuiesc date afară, căci la

cosit strică și rupe coasa. Peste lucernă, primăvara, este bine a se stropi cu mustul scos de bălîgar și cu urina dela vite, amestecată cu 2 părți apă, fiind un puternic îngrășăment. Numai atunci cînd vom îngriji în modul arătat lucerna, vom avê fîn mult și va ține până la 12 ani.

Recolta. În primul an, după-ce s'a recoltat (secerat) planta apărătoare, este rar timpul care se luăm o coasă de otavă, însă o putem pe timp uscat întrebuința pentru pășunatul vitelor, păzind'o de oi, care o smulg din rădăcini și o răresc. În anii următori o cosim pe dată ce observăm că au început a se ivi florile, mai mult nu este bine să o lăsăm, căci pe lângă ce se face lemnoasă, ne întîrzie și pierdem din coasele următoare.

Lucerna cosită, trebuie lăsată 2—3 zile pe loc, în polog, spre a se usca. Dacă ne amenință un timp ploios cărăm lucerna acasă și o ținem sub un șopron pe timp de ploaie și la soare pe timp bun, sau o uscăm pe o capră. Cînd uscăm lucerna pe cîmp, nu trebuie să o strîngem decît seara și dimineața, căci în timpul zilei, soarele fiind iute, lucerna se scutură și nu rămân decît bețele, care nu sînt bune pentru hrana vitelor și de multe-ori nici nu o mănîncă.

Dela un hectar, luăm într'un an 40—50.000 chlgr. fîn verde și dela 15—20.000 chlgr. fîn uscat, ear' în anii cei buni, putem avê și mai mult fîn.

Dacă avem trebuință de sîmînță, după întăia coasă a ultimului an (la spargerea lucernăriei) oprim o tîrla, unde lucerna este mai rară și puternică, care se seceră pe dată ce sîmînța din flori este de o culoare roșie violetă. Snopii bine uscați se treeră în mașina de treerat grâu și sîmînță se alege la vînturătoarea de grâu, cu site potrivite cu mărimea ei; unde lipsesc mașinile acestea, se poate bate snopul cu un lemn (mlăciu) și cerne sîmînța cu o sită potrivită mărimei sîmînței. Un hectar de lucernă, ne dă dela 5—800 chlgr. sîmînță. După ce am luat sîmînța din lucernărie, trebuie să o întoarcem, căci numai este bună.

În ultimul an după prima coasă, lucerna tăvălugită și îngropată sub brazdă, printr'o arătură ușoară (10—15 c. m.), este ca și o bună gunoie și într'un asemenea ogor, vom avê asigurate 3 chile de grâu la pogon.

Lucerna trebuie socotită ca un bun mijloc pentru îmbunătățirea țarinelor, pentru îngrășatul vitelor, și pentru înmulțirea vitelor, de muncă, de comerț și de lapte.

Albina.

Gh. Manolescu.

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”.

Scurtă povățuire la stîrpirea șoarecilor de cîmp.

(Urmare și fine)

Urmînd (procedînd) astfel, lucrătorul de pe un teritor își continuă prinderea până-ce nimicește șoarecii. Dacă a isprăvit cu un loc, să apucă de altul.

Cursa aceasta de Hohenheim însă o putem folosi nu numai vara, ci ori-cînd d. p. în trifoaie în locul cu lucernă și în sîmînăturile de toamnă.

Apărarea după seceriș. Dacă șoarecii vara s'au ascuns în bucate, de acolo pot fi nimiciți numai cînd spargem miriștea. Șoarecele nu-și face cuib adînc, ci numai 18—25 centimetri sub suprafața pămîntului. Pentru aceea pe miriștea copleșită de șoareci nu e iertat să ne mulțumim numai cu o simplă spargere, ci trebuie arat așa că plugul să-i arunce pe toți afară și un muncitor, care vine după plug, să-i poată omori cu o legătură de bătut șoareci, împletită din nuele groase. Dacă nu se poate amîna spargerea miriștei din cauza buruenei, atunci din pricina nimicirii șoarecilor trebuie să ne ajutăm în necasul acesta așa după înverzirea miriștei puțin plecate o arăm și șoarecii îi omorim. Peste tot ori de cîte-ori brăzdăm pămîntul să avem de grijă să omorim șoarecii aruncați de plug. Stîrpirea aceasta de șoareci e cea mai ieftină și cea mai bună.

Stîrpirea șoarecilor se poate îndeplini și așa, că arăm întăiu numai $\frac{1}{4}$ parte din pămîntul în care se găsesc șoareci și al patrulea pătrar, sau la

H.: Ba are, mă rog Să vedeți numai. Atunci seara earăș a început să se laude, că el e socialist. Eu, ne mai putîndu-'l suferi, 'i-am zis, că aceea nu e nimic Socialistul e ca un căne pistrîț. Cine-i om să fie ca mine: eu sînt nihilist.

Pres.: Nihilist?

H.: Da, așa am zis, ca să-l frig pe gura mare de Kurta. Am văzut apoi, că la toți le place nihilismul meu. Să minunau de mine, că nu văzuseră încă nihilist viu. Asta, spuiu drept, îmi plăcea. Am început a spune, ce face nihilistul. Ucisesem până atunci 5 oameni, să înțelege cu bombe, căci așa am cetit, că fac nihilistii Tocmai esplicam, că nihilistul e cel mai mare domn, căci aceleuia nime nu-i poruncește, cînd a intrat polițistul și 'mi a zis să tac. Aceasta se împotriva cu poziția, ce o luasem ca nihilist. Dacă tăceam, eram de ris. Vedeam, că Kurta cum voiește să-și bată joc de mine. Am zis polițistului să nu se amestece în trebile nihilistilor, că știu aceia ce au să facă. Cu un cuvînt, 'mi am apêrat cînstea de nihilist. Po-

lițistul însă nu 'mi-a dat pace și am apucat la ceartă. Kurta 'mi-a șoptit la ureche, să tac. Nici de ciudă! Să ridă de mine nesuferitul de Kurta, un socialist... Am rămas nihilist cum se cade și am tras o palmă polițistului.

Tribunalul a osândit pe Hanga la 8 zile ariște.

Președintele îl întrebă: Ești mulțumit cu osînda?

— Foarte mulțumit — răspunde Hanga, sînt, mă rog, nihilist cînstit..

Mărunțișuri.

Familia mîței. Învățătorul a esplicat băiaților, că mîța de care familie de animale se ține. La cîteva zile întîlnește pe uliță un băiat de școală, jucîndu-se cu o mîță. El întrebă:

— Ei, Ioane, de care familie se ține mîța?

De familia boltașului de aci din colț — răspunde Ioan.

Ce-i bunul? Banul e cel mai bun pas, poți merge cu el în tot locul, numai porțile raiului nu le poți deschide cu el; în iad însă poți să ajungi.

Poesii populare.

Din Lechința.

— Culese de Remus Brustar.

Cînd am fost să am drăguță
M'au făcut o cătănuță,
Și 'mi-au dat în cap ciubica
De-acasă nu știu nimica,
În loc de suman cernit
Căpeneag mîndru bumbit,
Pentru cioareci românești
Nădragi mîndri dei domnești,
În loc de straiță cu pită
Pușca mîndră oțelită,
În loc de curea cu bumbi
Pătrunțașul plin de plumbi.

Măicuță cînd m'ai născut
Mai bine m'ai fi făcut,

întemplantare o parte și mai mică decât aceasta (mai bine pe la mijlocul teritoriului care vine a fi arat) o lăsăm vre-o săptămână nearată, pentru-ca șoarecele să se retragă dela arătură la locul nearat, unde apoi când arăm, asemenea îl omorim.

Stîrpirea șoarecilor la sfîrșitul treieratului. Dacă s'a sfîrșit treieratul și s'a spart miriștea, o mare parte a șoarecilor se viră în paele și plevele rămase pe locurile de treierat, unde iernând, primăvara de nou pleacă în toate părțile. Adunarea aceasta firească (naturală) a șoarecilor încă trebuie folosită la stîrpirea lor. Locul astorfel de clăi de paie, îl închidem împrejur cu o groapă adîncă de 25—30 centimetri și tot atît de largă așa ca șoarecii cari vreau să easă din claie să cadă negreșit (necondiționat) în groapă. Pentru aceea e de lipsă ca perețele groapei impresurătoare să fie foarte costis și de tot neted. Săpatul unei atari gropi e cu puțință (posibil), pentru-că știm că șoarecii numai în pămînt legat își fac mendrele. Șoarecile căzute în atare groapă trebuie omorît sau unde întrelăsăm aceasta, acolo sfredelim pe fundul (vatra) groapei în depărtare de 2—3 stînjini cu un par cam ascuțit 2—3 găuri lângă olaltă, ca aceste găuri să cuprindă toată lățimea gropii, ca șoarecii cari aleargă încoace și încolo să nu poată trece printre ele, ci să cadă în ele. Șoarecii căzuți în chipul acesta pier de foame. Șoarecii căzuți, dacă s'au umplut cu ei găurile gropii, din timp în timp îi depărtăm sau îi îngropăm la locul lor și pe lângă ei, tot pe fundul gropii, sfredelim o gaură nouă.

Unde vara nu s'au stîrpit șoarecii și la începutul toamnei sînt mulți, acolo tablele sîmănăturii de toamnă și ale trifoiilor asemenea le încunjurăm cu o groapă, pentru-ca șoarecii să nu se poată retrage în aceste table.

Cu aceste trei feluri de procedură (cu cursa, cu omorîrea la arat și cu săpatul gropii), dacă fiecare o îndeplinim la timp și temeinic ajungem (reușim) la stîrpl șoarecii într'atîta, că ei nici în toiu verii, nici toamna nu fac pagubă și putem feri de ei atît sîmănă-

turile de toamnă cât și trifoiile, care dau nutreț pe anul viitor.

Firește, ca să putem ajunge la bun sfîrșit nu e de ajuns numai bunăvoiața unui econom, ci se cere și a tuturor vecinilor sau de cele mai multe-ori a locuitorilor întregii comune, de oare-ce față de năpădirea șoarecilor, economul mic, lăsat de sine nu poate face nimic. Aici numai o conlucrare a tuturor economilor asigură reușita și reușita e cu atît mai mare, cu cît e mai sinceră și mai cu bunăvoință această unire.

Dela alianța învățătorilor.

Ca întregire la raportul nostru din nrul trecut asupra adunării alianței învățătorilor noștri gr.-cat. ținută în Cluj la Dumineca Tomei, dăm azi vorbirea presidentului G. Trif cu acest prilej.

Onorată adunare!

Precum se știe cultura nu 'l face pe om mai fericit, din contră; — ea este pomul cel oprit al cunoașterii binelui și răului și aceasta cunoaștere nu servește spre fericirea omului — dar' este o necesitate imperativă pentru el, ca se poată susține lupta pentru existență, care între oameni este mai necruțătoare, mai înverșunată, decât între plante și animale; căci până ce aceste numai nimicesc sau înghit pe asemenii lor, omul până la nimicire espune pe de-aproapele seu și la nespuse dureri sufletești, la tortură morală.

Popoarele mai puțin culte, mai puțin iscusite sînt la rîndul lor chiar așa exploatate de cele mai culte, de cele mai iscusite, precum exploatează omul toată natura pentru scopurile sale.

De exploatarea fără cruțare, fără milă, cum e datina între oameni, ne poate scuti, eventual scăpa, numai cultura, iscusința, cel puțin egală cu a celorlalte popoare.

De să mai îndoiește cineva de puterea scurtitoare și chiar mîntuitoare a școlii celei bune și după cele-ce am văzut în trecut, că adevă:

Școala cea mai bună prusească a bătut în 1866 pe austriaci, apoi mai târziu pe cel mai răboinic și dester popor al lumii, pe Francezi, și a creat din poporul cel desbinat al Germanilor o unitate puternică națională și o putere militară dintre cele mai mari ale Europei; și după aceea, ce vedem în prezent înaintea ochilor noștri, că adevă:

Două fântănele reci
Între două dealuri seci,
Dintr'a mele picioarele
Să fi făcut scăunele,
Și dintr'ai mei ochișori
Să fi făcut pomișori,
Trupul să 'l fi pus în dungă
Și ar fi fost masă rotundă,
Și din mîna cea direaptă
Păhărel de beut apă,
Căți pe acolo ar fi trecut
Apă rece ar fi beut,
Pe scaun ar fi șezut
Poame bune ar fi mîncat,
Până s'ar fi săturat
Ție 'ți-ar fi mulțămît,
Cât în lume aș fi trăit
N'aș duce dor și urît.

Din Ighiu.

Culese de Dumitru Bozdog, comerc.
Frunzuliță lemn domnesc.
Eu cu mîndra mă iubesc

Oamenii mă povestesc,
Povestescă, să plesnescă
Numai mîndra să trăiescă.

Spune-mi bade cum te chiamă?
Rosmalin de bună seamă.
De te chiamă rosmalin
Lasă-mă să rup un fir;
Rupe mîndro și te 'mpeană
Că mîne mă duc cătană.

M'am culcat în grădinuță
Cu capul pe perinuță,
Și am visat un vis ciudat
Că cătană m'a luat,
Și într'o zi m'a pornit
De tine m'a despărțit,
Și m'am deșteptat plîngînd
Și din gură blăstîmînd,
Că feciorul până-'i june
Să nu iubească pe nime.

Evreii, acest popor împrăștiat ca făina orbului printre celelalte neamuri și popoare ale lumii așa, încât nicăiri nu formează nici cel mai neînsemnat stat, au ajuns stăpîni peste capitalurile și isvoarele de venite ale Europei și la cea mai mare influență politică și socială la toate popoarele din Europa, — dar' nici nu-'și lasă dintre ei nici cel mai sărîntoc copii fără învățătură, de-ar fi să plătească el singur pe învățător 'și-'l și plătește de multe-ori singur-singurel și nu din prisosul său, ci din sărăcia lui. Ne putem apoi convinge despre acest adevăr din războiul japonez-rusesc.

Japonezii, acest popor, despre care înainte de 1848 abea știa lumea — afară de cea științifică, — că există, ear' pe care după 1848 câteva decenii 'mi-'l cunoștea numai din opere și foile umoristice ca caricatura culturale, mai anii trecuți sdrobiră pe mare și pe uscat în câteva zile masa cea mare a Chinezilor și azi stă față în față ca inimic de o măsură bună, precum cetim chiar în zile aceste, foarte periculos cu cea mai mare putere militară a prezentului, cu Rusia.

Acest popor, ieri alaltăieri nebăgat de nimenea în seamă, ba luat în ris, are acum cultură europeană, instituțiuni politice și culturale moderne și este provăzut cu cele mai escelente arme eșite toate din arsenalele și fabricile sale și produse de muncitorii proprii.

Eată ce minuni poate produce școala cea bună în câteva decenii, adevă căte sînt de lipsă, ca să poți crește 2—3 generațiuni.

Noi Românii nicăiri, pe unde trăim, n'am fost, durere — în trecut între împrejurări favorabile de-a ne putea îngriji destul de bine de școală bună pentru popor. Nu ne îngrijim în părțile noastre nici acum, când am putea și încât am putem, destul de bine, căci Onorată adunare, nu ne este ajutat cu aceea că școlile noastre acum sînt cu mult mai bune decât în trecut, de oare-ce acele trebuie să fie așa de bune, cum pretinde recerînțele timpului, în care trăim — și așa de bune, nici pe departe nu sînt școlile noastre.

Causele sînt multe. Între altele:

Ne lipsește conducerea, direcțiunea sigură și controla oamenilor de specialitate. Trăim pedagogicește din fărmiturile altora, imităm bine-rău.

Creșterea cantor-învățătorilor noștri lasă mult de dorit, starea lor materială și socială, dar' mai ales referințele oficioase, cari-'i așteaptă în serviciul lor pe cît de ponderos, — pe atît și de greu, și mai mult.

N'avem doar' nici într'o diecesă regulament, din care se știe învățătorul, care-'i sînt drepturile și datorințele și ce-'l așteaptă — dacă nu le-ar împlini acelea.

Procedura disciplinară față de învățător e în mîna sorții. Dacă știe cutare învățător să o ducă bine cu mai marii satului, poate să nu producă nimic în școală și nu-'i va clinti nimenea nici un pîr din cap. Din contră, dacă se strică cu cutare potentat din sat, poate fi învățătorul cel mai bun și mai zelos este espus «propter bonum pacis» să ajungă cu familia sa cu tot pe stradă.

Vocea, durerea, dorința și vederile învățătorimei confesionale române rare-ori ajung la consistoarele ei, — la guvernul țării spre mare daună și a învățămîntului și învățătorimei nici când. Și acum se proiectează legi de mare însemnătate pentru învățămîntul popular confesional, dar' nimenea nu e curios a cunoaște părerile și dorințele învățătorimei confesionale române în aceasta privință. De noi, fără noi!

N'avem nici măcar o preparandie de învățătoare, deși și natural, ușor relativ cu.

puține spese s'ar putea lipi una de școala civilă de fete a »Asociațiunei« în Sibiu, unde elevete lipsite de mijloace ar replăti intertenția gratuită cu îngrijirea copilelor din internat și cu co-repetarea cu ele, câștigându-și astfel de timpuriu întru tractarea cu învățăcei — praxă foarte prețioasă pentru venitoarea lor chiemare.

Scaunele noastre școlastice, bisericesti numai după nume există. Unde e de făcut ceva bine pentru școală, nu-'s ca-n palmă în cele mai multe locuri; apar însă îndată, ce se supără cutare va potentos din comună pe învățător.

Mare calamitate este pentru învățământul nostru poporal, că la noi gr. catolicii în cele mai multe locuri nici poporul nici inteligența mireană nu se interesează îndestul de școală. Poporul o consideră ca un malum nici nu necesarium, care nu-'l lasă a-'și folosi copilașii în economie, ear' inteligența mireană o lasă de tot în știrea și grija bisericeii care mai ales în zilele noastre, are peste puteri destul de-a face cu conducerea religioasă morală a sufletelor. Ce și cum face biserica în școală și cu școala, aceea și așa este făcut. Nimereea, sau aproape nime nu-'i poartă grija. Unde este și până-când este într-o comună preot și învățător zelos, acolo este școală și progres în școală, unde nu, acolo școala numai după nume mai există.

Și mai mare calamitate pentru învățământul nostru poporal este, că în urma stărilor noastre școlare deplorabile, mulți dintre învățătorii noștri au devenit apatici! și fac datorința fără zel, fără însuflețire, eacașă, ca și în »domnesc«, cum ar zice strămoșii noștri de prin timpul iobăgiei. Resultatul învățaturii în 6 ani la școala poporală este apoi de abea cevași cetit, scriere, de regulă a numelui, și cunoașterea numărului. Unde se aplică durere și acum cu preferință, pentru că sunt mai ieftini, așa numiții învățători interimali, adecă de cei fugiți dela sapă, plug și alte măestrii, firește nici atâta. Unde rămân apoi cunoștințele de lipsă poporului în viața practică.

Unde, ce e și mai ponderos, creșterea omului după chipul și asemănarea lui D-zeu adecă nobilitarea sufletului și inimei sale.

Sunt ținuturi întregi, unde nu affi o reuniune învățătorească, unde învățătorii noștri, cari doresc a învăța și înainta cu timpul, se fac și sunt membri la reuniuni străine. Reuniunile, cari există, lucră fiecare după-cum o taie capul, fără sistem și direcțiune, mai mult, ca se nu uite, decât ca se înainteze membrii ei.

Spre a delătura toate aceste rele; spre a face un pas energetic înainte pe terenul deșteptării poporului; spre a deștepta interesare generală de școală atât în popor, cât și în inteligența noastră mireană; spre a trezi căldura și însuflețire pentru chiemarea lor și învățătorii cei căzuți deja în apatia și a le crea un venitor mai frumos și mai demn de munca lor, în fine spre a face, ca se se auză la locurile mai nalte și vocea învățătoriei gr. cat. române și că aceasta se fie reprezentată în mod demn la locurile competente și se-'și eserceze influința s'a legală în chestiunile învățământului poporal: eu nu affiu mijloc mai potrivit, decât cel întrebuintat deja de învățătorii tuturor confesiunilor din țeară, adecă de a ne coaduna capacitățile noastre cele mai bune pedagogice și inimile cele mai zeloase pentru deșteptarea poporului, a pune conducerea lucrărilor noastre în mâinile lor și a le urma cu însuflețire, va se zică, înființarea alianței reuniunilor învățătorești gr. cat. române.

Pentru aceasta ne am coadunat azi din toate părțile țării aici.

Bunul D-zeu se ne deie ajutorul său cel ceresc la lucrărilor noastre și se le dăruiească roada mănoasă pentru învățământul nostru poporal confesional!

Cu aceasta am onoare a deschide dezbaterăa asupra obiectelor luate în program.

Știri economice, comerț, jurid., industr.

Ouă din Ungaria în Anglia. În timpul din urmă se transportă multe ouă în Anglia, cu deosebire în Londra. O comisie de pricepători din Londra a examinat ouăle duse din Ungaria și a constatat, că cele mai bune ouă sunt din comuna Neagova, (comit. Maramureș).

Prețul argintului și războiul. De când s'a început războiul între Rusia și Japonia, se cheltuiește mult argint, de oare-ce cheltuielile de războiu se plătesc în China și Coreea cu bani de argint. În urma acesteia prețul argintului s'a urcat puțin.

Filoxera. În viile comunei Petriul-mare din comitatul Cojocnei s'a iscat filoxera; viile au fost pusé sub carantină.

Cultivarea cepii în Solnoc-Dobăca. Insoțirea agricolă din comitatul Solnoc Dobăca a împărțit în cinste séménță de ceapă la 220. de locuitori, pentru a răspândi cultivarea cepii.

Vaci de Simental. Insoțirea agricolă din Bhor a adus mai multe vaci de Simental (Elveția) și le-a dat micilor economi din jurul Salontei.

FELURIMI.

Nici Vodă nu poate ce poate dascălul. Pe la 1838, Vodă Alecu D. Ghica, organizatorul școalelor publice, face inspecție școalei domnești din Giurgiu.

Era dascăl răposatul Scarlat Turnavitu.

După-ce inspectează elevii cei mai înaintați, Vodă intră în clasa începătorilor și vënd pe un băiețel nevoiaș, mai mic ca toți, îi zise:

— Băiețele, rogu-te, fă tu pe A. Băiatul se uită la Vodă, dar' necunoscându-'l cine e, îi răspunde:

— Nu vreau!..

Dascălul care ședea foarte rezervat la spatele lui Vodă, îi face semn din sprâncene, se încruntează la băiat, băiatul se uită la el, apoi la Vodă, începe a netezi nisipul, și foarte așezat începe a face pe A.

— Bun! grăește Vodă rîzënd.

— Ia fă acuma pe B.

Băiatul ear' nu voiește.

Dar' dascălul ear' se încruntează. ear' face semne din sprâncene copilului și acesta înțelegându-'i gândul, strică pe A, netezește nisipul și face pe B.

— Bravo!! strigă plin de bucurie Alecu D. Ghica-Vodă.

Dar' Măria Sa înțelegënd toate acestea, se adresă celor cari îl însoțeau: »Vedeți, oameni buni, nu poate un Vodă, ce poate se facă un dascăl! Pe școli și ear' pe școli!..

„Albina“.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Turda.

În scopul edificării unei școale noue din Turda au binevoit se ofere dintre parochienii următorii sumele mai jos însemnate:

Ioan Chertes, cantor, 50 coroane; Iosif Urcan jun., Silviu Bologa, Iosif Urcan sen., câte 40 cor.; Nastasia Rațiu, văduvă, 30 cor.; Ilie Turdean, 26 cor.; Gavrilă Morariu, 25 cor.; Mihail Crișan lui Ioan, Vasile Crișan lui Ioan, Iacob Crișan, Simion Andreca sen., Vasile Stan, câte 22 cor.; Simion Zehan, Mihail Crișan al Tomii, Mihail Rațiu sen., Vasile Tocaciu, Vasile Sântean, Iacob Zehan, Ioan Felezău, cătană, Ioan Aspriș, Samson Zehan, câte 20 cor.; Mihailă Zehan, 22 cor.; Vasile Câmpean, Ioan Chiș, măsar, Ioan Bucur, câte 20 cor.; Mendel Lazar, 15 cor.; Vasile Felezău I. Stefan, George Chertes, Vasile Ciortea Toma, Ioan Andreca jun., Partenie Gherman, Mihailă Spălnăcan, Simion Andreca jun., Gligor Ciortea, Vasile Ciortea I. Vasile, Ioachim Ciortea I. Toma, Vasilica Felezău I. Iacob, Vasile Ciortea I. Gligor, Vasilică Deac sen., Mihailă Tocaciu, Mihailă Rațiu, Ioan Stăvari, Mateiu Murășan, Simion Murășan, Filon Rațiu, Mitru Lup, Nicolae Laslo Hodăes, câte 10 cor. Stefan Felezău, inăsar, vënd. Maria Stan, vënd. Ana Murășan, Ilie Dejan, vënd. Anica Grindean, câte 5 cor.; Iacob Pelea, 2 cor.; Kis György (ref.), 1 cor. și Jovian Murășan, ppresbiter 100 cor. total deci 974 cor.

Pentru aceste oferte benevole subscrisea epitropie parochială exprimă mulțumita sa călduroasă, avënd a se grava pe o peatră comemorativă numele acelor donatori, cari au oferit suma peste 20 cor

Turda, 5 Aprilie 1904.

Epitropia parochială:

Jovian Murășan, Iosif Urcan,
protopresbiter, pres. epitrop, cassar.

CRONICĂ.

Esposiția din St.-Louis. Sâmbătă în 30. Aprilie c. s'a deschis în orașul St. Louis (America de mează noaptea) esposiția universală. Ea a fost deschisă în mod ciudat — americaneste. Presidentul Statelor-unite Roosevelt, incurjurat pe ministri și diplomați, a apăsat un bumb de aur din palatul său din Washington, adecă în depărtare de 800. miluri engleze de St. Louis. Bumbul acesta prin sirme stă în legătură cu esposiția și cu ajutorul electricei s'au deschis porțile esposiției și deosebitele mașinării s'au pus în lucrare. Esposiția fost năpădită de sute de mii de oameni, cum nu s'a mai vëndut. Ea are multe minunății, cari te pun în uimire. Pentru susținerea bunei rëndueli s'a organizat poliție deosebită. Podurile și alte zidiri sunt vizitate în fiecare zi, ca se nu se întempe nenorociri. Esposiția va fi deschisă până în 1. Decembre c.

Un fost ministru — hoț. Despre fostul ministru de culte și instrucție italian, Nasi, s'a constatat, că cât timp a fost ministru a folosit bani de-ai statului pentru sine, păgubind astfel statul cu sume mari. El era se fie prins și dat pe mâna judecătii, dar foile italiene vestesc mai nou, că Nasi a fugit; el e urmărit.

Concurs. Prin aceasta se pune la concurs premiul de 20 coroane votat din partea institutului de credit și economii »Avieșana« pentru acel învățător gr. cat. din departământul Turda, care în timp de un an de la datul acestui concurs va dovedi cu atestat dela oficiul parochial-cum-că în decursul acestui termen a altuit cu mâna sa proprie și prin urmare are mii mulți altoi prinși în grădina școalei sau în lipsa acesteia în grădina poporului din aceea comună. Premiul de 20 coroane îl va vota adunarea generală a departământului Turda; ear' numele premiului, precum și numărul altoilor se va publica și în adunarea generală a Reuniunii noastre. Blaj din ședința biroului central ținută la 15 Aprilie 1904. George Muntean, președinte. Petru Ungureanu, secretar I.

329/904

110 1-1

Publicare de licitațiune.

Pentru edificarea unei case comunale în Cărpiniș (comit. Sibiu) se publică concurs cu oferte.

Suma preliată spre acest scop este de cor. 10200.34.

Ofertele închise, provăzute cu vadiu de 10% din suma de mai sus și cu declarațiunea oferentului că-i sunt cunoscute condițiunile de licitare, cum și planul și preliminarul de spese, se vor înainta primăriei comunale până în 15 Maiu a. e. st. n. orele 12 din zi.

Condițiunile, planul și preliminarul de spese, se pot vedea în cancelaria comună. Cu informațiuni servește și notarul cercual din Reci.

Cărpiniș, în 1 Maiu 1904.

Primăria comună.

De vânzare.

Se află o mașină de lână de făcut caier și lup de scărmanat lângă mașină, se poate pune unde are voe, în casă, în șură, sau în grajd. A se adresa la

Paraschiva Stoia,
Orlat (Telsingkeler).

115 1-3

Cărămidă vechiă

56 8-10 se află de vânzare la

architectul **Franz Salay,**
strada Turnu-roșu nr. 2-a.

Unul sau doi învățacei.

În atelierul meu de ferărie (kovacs) se primesc unul sau doi băleți pentru a învăța meseria aceasta, primesc și pe aceia care sunt lipsiți de mijloace de întreținere, sau orfani de părinți.

Aron Serb, ferar.
Polana (Polana Sibilului).

106 2-3

**Grădina de bererie Habermann
deschisă.**

Se dă bere escelentă, vin bun natural, mâncări gustoase, prețuri solide pe lângă serviciul cel mai atent. Pentru societăți, cluburi și nunte o mare și frumoasă sală. Două popoare stau la dispoziție pentru binevoitoarea folosință. Se primesc abonamente pentru cost.

Pentru binevoitorul sprijin se roagă

112 1-2

G. A. König.

Prețuri ieftine.**Fridrich Homm,**

Sibiu. 111 1-10

Își recomandă depositul seu de

Lespezi-asfalt de izolat, cu petriș

Lespezi-asfalt de izolat, cu șgură

Lespezi-asfalt de izolat, cu duplu solide,

din residuu de ulei de peatră, cu tustă

Masă-asfalt de izolat, fluidă

Asfalt de pârte

Împletituri de trestie pentru tavan (stocătură).

==== Gips și cement de portland ====

==== Yăpseli de minerale pentru fațade rezistente

==== temperiilor, ====

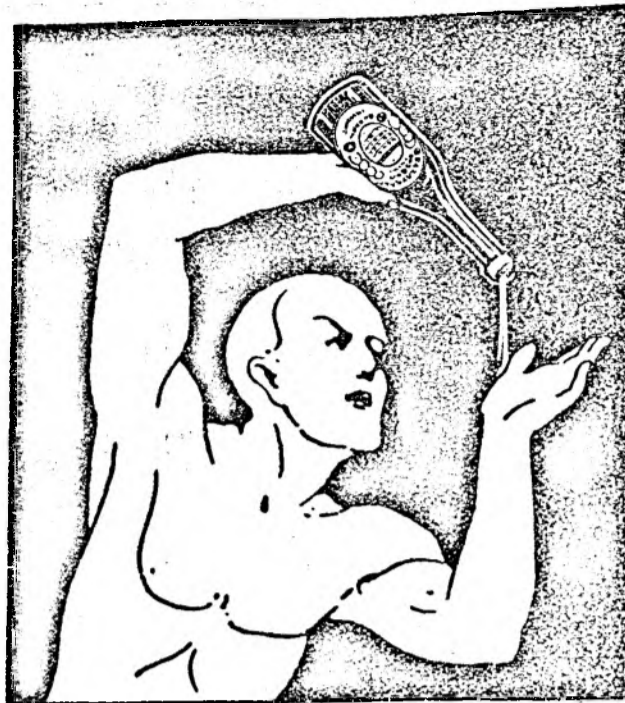
==== Carbolineum și păcură. ====

Papă de asfalt pentru coperiș, de diferite țării.

==== Serviciu real. ====

Mijlocul cel mai probat de a împiedeca pentru totdeauna urcarea umezelei din pământ în ziduri.

pentru uscarea pârtețelor umezi.

Franzbrantweinul

lui 100 1-2

BRÁZAY.

Pentru masage Franzbrantweinul lui Brázay e mijlocul de casă cel mai acomodat. Cine își freacă în mod cuvenit zilnic seara și dimineața corpul cu Franzbrantweinul lui Brázay, îl păstrează tiner și vioiu. Franzbrantweinul lui Brázay, probat de 40 ani, face tare carnea, întărește pielea și nervii. Franzbrantweinul lui Brázay face resistant corpul față de boale.

==== Luoru solid și prețul ieftin nu e avisat la ====

RECLAM.**Marmură transilvană, granit svedian și industrie**

==== de peatră de syenit ====

Gerstenbrein & Schneider

ateller de petrarie și sculptură, deposit de monumente pentru morminte,

● ● produse proprii ● ●

In colțul stradelor Trei-Stejari și Lastenstrasse, Sibiu.

Fabrica și centrala în Cluj (Kolozsvár) Desma-utcza 21.

==== Filiale: Orade, Sibiu. 114 1-10

Desfacere totală „CONCORDIA” (Sibiu)

durează și din cauza marelui deposit se vând și sub prețul de cumpărare: cafea, lumini de stearin, Frank-cafea, prune uscate, săculețe (teocuri) de hârtie, dopuri, pânză de poleit, hârtie de ourătit (Glaspapier) aprinjoare, vâpseli de ulei, lac, licheruri rum, ape minerale

Vinuri escelente naturale.**Secția textilă:**

pânză, gradele de matrafe, cămeși, gulere, tort de împletit, unelte de țesut, dantele etc. etc. 103 2-

Lemne de foc de fag.

Aducem la cunoștința onor. nostri mușterii, că am început de nou vânzarea lemnelor noastre de fag, pentru foc și invităm cu toată stima la procurarea aceloră.

Lemne de foc de fag.

In blane lungime de 1 metru, fără cărașie

» » » » » cu »

Tăiate lungi și crepate 25 cm. cu cărașie

» scurte și » 20 » » »

1/4 stânjin		1/2 stânjin		1 stânjin	
Cor.	bani	Cor.	bani	Cor.	bani
4	70	9	—	18	—
5	30	9	80	19	60
5	90	10	80	21	60
6	40	11	80	23	60

Comande primesc d-nii: C. F. Jickeli, trafica mare Piața-mare nr. 12, Wilhelm Fürst, strada Cisnădiei nr. 16, Andreas Rieger, piața de lemne nr. 3, Iuliu Ballmann, strada Măcelarilor nr. 36, Gustav Görtler, strada Gușterii nr. 37 Albert Welsz, neguțatorie de lemne strada Trei-Stejari nr. 4, Franz Jahn fil., Piața-mică nr. 31, Josif Schwartz, strada Turnului (Saggasse) nr. 8, Ioan Schneider, strada Sării nr. 1, „Concordia”, soc. comercială pe acții, strada Măcelarilor nr. 20, Victor Dressnandt, strada Cisnădiei nr. 11, cum și biroul ferestrăului cu vapor.

Cu deosebită stimă

Mersing & Lessel.

37 7-8

Publicațiune.

Să caută un cantinier bun, cu experiență în comerțul de coloniale, beuturi și manufactură, care să cunoască limbile, română, germană și ungară, să fie familist, și să poată conduce o bucatărie bună.

Înse plătește 3% din vânzarea totală a mărfurilor, exclusive fabricatele regiei monopolurilor statului, locuință și încălzit gratuit; garantându-i-se 2000 lei anual, în cas că cele 3% nu va ajunge la această sumă.

Ca garanție se cere 3000 lei.

A se adresa cu referințe detaliate la direcțiunea forestieră a societăți anonime fosta

P. & C. Goete & Comp.

102 3-3

Platra N. (România).

Anunț.

Se caută o fată de țeran, sau de măeștru, sau o femeie mai tină de îngrijitoare la o familie inteligentă, pe lângă doi copii mici, spre aplicare imediată. 118 1-3

Adresa la administrația Foaiei Poporului.

500 florini

plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinti ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. Pentru trimitere franco 48 cr. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. In Sibiu: in farmaciile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săseșe: farmacia Lederhilger; Sighișoara: farmacia lui Ligner. Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinti a lui Bartilla. Denuțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpeta, trimiț 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco. 5 11-

Deposit de vâpseli, lac și firnis dela fabrică.

Frideric Homm

Sibiu, Weinanger Nr. 4.

Specialitate de lac de chichlibar pentru podine

Marca „Hermann“

un triumf al industriei de lac, vâpsală de podine, cea mai elegantă, mai durabilă și mai ieftină. 113 1-10

Vacs de economie pentru podine.

Vâpseli de oleiu

curate pe lângă garanță, frecate fin, se uscă iute, chiar și gata pentru a se folosi numai decât, cum și frecate virtos in dose patent și măsurate liber.

Glaură-Email de spălat „Numata“

(nu vâpșea de spirt de lac)

o coloritură practică și elegantă pentru industrie și meserii, cum și pentru toate obiectele in economia casnică, ca masă de spălat, mobile, uși, ferești, păreți etc., in toate nuanțele de colorii.

Bronz de lac

cel mai bun pentru a aurii orice obiecte in economia casnică, in meserii și industrie. Ține pe deplin locul aurului in foiță.

Vâpseli de pământ de minerale și chemice de tot felul,

pentru toate scopurile industriale, veritabile in fineț și lucire.

Oleiu-firnis de in chem.

curat pe lângă garanță, oleiu de in fiert numai cu mijloace oxydate, liber de reșină și uleiuri streine.

Oleiu de terpentin

rusesc, austriac și american.

Deposit de toate soiurile de

lacuri, oleiu și spirt,

recunoscute de calitate escelentă pentru meserii și industrie.

Cleiu de piele, oase și de flacon veritabil de Köln, in toate colorile, ieftin.

Lustru de lemn uscat

in toate nuanțele de colorii.

Pensulă de păr de porc, de păr de vită, de păr, de pește, de vlezure, pentru toate scepurile.

Mustre și liste de prețuri la dispoziție.

Apă minerală veritabilă de Borsec, liferează depositul principal, Sibiu, strada Urezului, nr. 41. — Telefon nr. 75.

In atențiune binevoitoare!

Subscria Intreprindere are onoarea a face cunoscut, că in strada Urezului nr. 41 (telefon nr. 75) din Sibiu a deschis un

Deposit-principal

al

Apei sale minerale de Borsec,

pentru comitatul Sibiu și acolo apa aceasta se află totdeauna umplută proaspăt. Pentru a ușura onor. mușterii procurarea aceleia și a-i scuti de procurarea unei ape falsificate; liferează direcțiunea in periferia orașului Sibiu, dusă in casă, cu prețurile următoare:

1 sticlă, conținend 1/2 litră	28 bani	} împreună
1 „ „ „ 1 „	33 „	
1 „ „ „ 1/10 „	35 „	

Reinapoiindu-se sticla cu 10 bani mai ieftină.

La cumpărare mai mare se face scăzământ corăspunzător.

Cu deosebită stimă

Întreprinderea băilor dela Borsec.

109 1-3

Apă minerală veritabilă de Borsec, liferează depositul principal, Sibiu, strada Urezului nr. 41. — Telefon nr. 75.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public român din loc și jur, că 'mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din Piața-mică nr. 2, tot in Piața-moă nr. 11

in dosul păpușcarilor.

De oare-ce aci plătesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 coroane anual mai puțin, mă aflu in plăcută poziție a putē servi cu prețuri și mai ieftine, și 'mi-am propus, ca — dacă Dumnezeu îmi va ajuta — in cel mai scurt timp să-mi asortez depositul cu tot felul de mărfuri țărănești, precum bumbac, păr, lănică, arniciu, țesături, mai multe soiuri de pânză, cum și carpe de păr, etc.

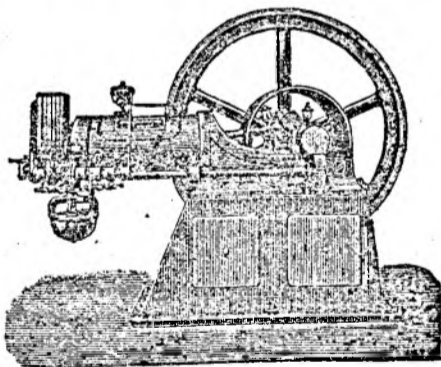
Pentru inteligență ofer depositul meu bine asortat in cămeși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manșete, cravate, cuverture de lână și bumbac, plapome in creton, ruș, satin cu vata umplute, plolere, cămeși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stose de păr, și toate căpșurile recerute la efectuarea hainelor de dame și bărbați, cum și alți o miă aici neamintiți articli. O mică probă ajunge ca să se convingă ori-cine despre efinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

Rugēnd onoratul public românesc pentru binevoitorul seu sprijin, semnez

Cu toată stima

Aurel Popescu.

89 4-

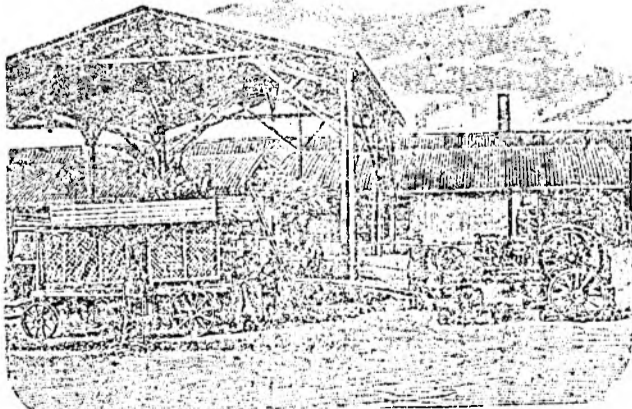

De insemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie! De insemnătate pentru proprietari și economi! Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru imblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mina, minarea ușoară, siguranță folosirei.

Langen & Wolf,

fabrică de motori de gaz,

Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrieu Török

52 6-12 in Sibiu.

Acolo se pot vedē și motori și locomobile de sus in activitate. Informațiuni, planuri și proliminare de prețuri se dau gratuit.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște com. Sibiu.

Anunț.

»Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște» acordă împrumuturi fără nici o proviziune sau competență de scris, și anume:

I. Împrumuturi pe obligațiuni cu caventași și împrumuturi cambiale

dela k 50 până la k 1000 cu 8%
 „ „ 1000 „ „ 5000 „ 7%
 „ „ 5000 „ „ 20000 „ 6½%
 „ „ 20000 în sus „ 6%

II. Împrumuturi hipotecare și împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară

dela k 100 până la k 1000 cu 7%
 „ „ 1000 „ „ 5000 „ 6½%
 „ „ 5000 în sus cu 6%

III. Credite de cont-curent pe lângă acoperire de hârtii de valoare sau hipotecă

sume până la k 5000 cu 6.8%
 și peste „ 5000 „ 6.3%
 interese decursive.

Din ședința direcțiunii ținută la 14 Aprilie 1904.

95 4-10

Direcțiunea.

• • Atelier de tinchigerie • •

Andrei Szinte

Sibiu — str. Faurilor nr. 6 — Sibiu.

În acest atelier solid și bine aranjat s'au executat toate lucrările de tinchigerie, (cruci, acoperiș etc.) pentru catedrala rom. gr-or. din Sibiu, precum și lucrările de tinchigerie pentru școala rom. gr-or., pentru banca și edificiul judecătorei cercuale din Seliște.

Comande pentru tot felul de lucrări de tinchigerie, indeosebi scocuri, acoperișe de case vile și biserică se execută cu cea mai mare corectitate cu prețuri foarte convenabile.

104 2-6

Recunoștințe numeroase. — oio —
 — o — Legături și convexiuni estinse.

„Institut de detectiv“Sibiu — Hermannstadt — N-Szeben
Strada Gușterilor nr. 51.

Îngrijește de eruări, observații, supravegheri, procurare de dovezi, scrutare în afaceri delicate, cum și comisiuni de orice fel.

Informații despre afaceri comerciale și personale (și în abonament fără deosebire de loc, adecă atât pentru Sibiu, cât și pentru ori care loc din patrie și din străinătate.

Ranjare de cavaleri și comercianți, procurare de ipotecă, executare de convexiuni, colectare de anunțuri etc. etc. Comisiuni se pot face și sub *chiffre*. Discreția cea mai strictă. Rezolvare momentană. *Consultator în toate afacerile.*

Direcțiunea institutului.

La informații se se alătură porto pentru retour. 96 4-26

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și esoperează împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cele mai ieftine interese, și anume pe termen de 10-70 ani cu 2%—5%.

Credit personal

cu garanți și obligație pe 5-10 ani. La funcționari de stat, comitat și oraș precum și la oficeri credit simplu și fără giranți.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă pentru răspuns. 21 12-

„PECUNIA“

întreprindere de credit.

Sibiu, (Nagyszében Quergasse nr. 27).

Stropitoare pentru peronospora.

Ofer cele mai bune stropitoare (șprite)

Cornelia și Vermorell

veritabil, cu garanță de un an, pe schimb de plătit pro 1 Noembrie c. cum și rude de fer, fere de plug de Stiria ocose sub garanțe, sape, cufe, lăoate și tot soiul de articli de fer, în calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai estine.

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia lângă Fântână

107 2-10

Noroc deosebit la Török**Neîntrecut**

e norocul, care favorizează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor nostri cumpărători în timp mai scurt mal mult de 15 milioane coroane de câștiguri; singur în timpul din urmă

cel mai mare câștig, și anume.

Marele premiu de 605.000 coroane pe Nr. 57080

cum și câștigurile de:

100.000	coroane pe Nr. 74366	80.000	coroane pe Nr. 83061
100.000	» pe Nr. 52523	70.000	» pe Nr. 81171
100.000	» pe Nr. 94780	70.000	» pe Nr. 5498
90.000	» pe Nr. 109780	60.000	» pe Nr. 51613
90.000	» pe Nr. 83610	60.000	» pe Nr. 76347
90.000	» pe Nr. 92787	50.000	» pe Nr. 4036

și atară de aceste multe alte câștiguri mari.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă. — În viitoarea, a 14-a, loterie de clase

110.000 losuri 55.000

se vor trage cu câștiguri de bani și anume în total suma de

14 Millionen 459.000 Kronen

în ca. 5 Monaten verlost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle:

14.459.000 Kronen.
 Speciell 1 Prämie mit 600.000, 1 Gewinn à 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, und noch viele andere; zusammen 55.000 Gewinne und Prämie im Betrage von **Kronen 14.459.000.**

Prețul conform planului a losului original de clasa I. este:

Pentru 1/8 los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru 1/4 los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
 » 1/4 » » » 3.— » » 6. » 1/2 » » » 6.— » » 12.—

și se espedează cu rambursă sau espedându-se banii înainte. Planuri oficiale gratis Comande pentru losuri originale ne rugăm, până în

17 Maiu a. c.,

a se trimite cu încredere direct la noi

78 6-6

A. TÖRÖK & CO.

Budapesta. Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: Theresienring 46/a. I. Filială: Waitznerring 4/a.

II. Filială: Museumring 11/a. III. „ Elisabethring 54/a.

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali, Budapesta

Rog să trimiteți pentru I. cl. .... (es) original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial
 Prețul în cor. ....) îl veți încasa cu rambursă) A se șterge ceea-ce
) armeană cu mandat postal.) nu e de lipsă.

Adresa esecă.